

Yhteinen kieli

Traumatietoutta ihmissuhdetyöhön

Loppuraportti

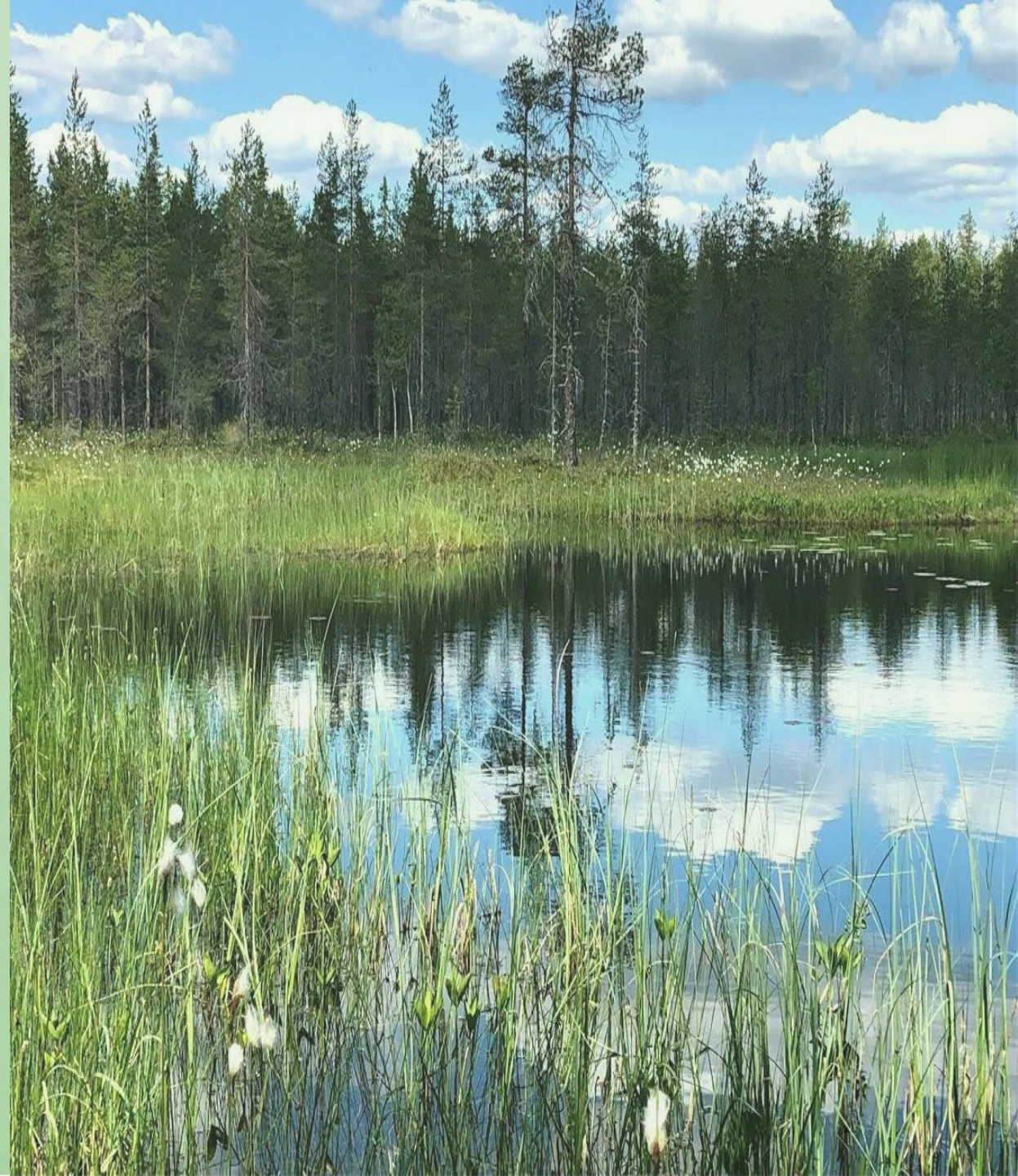
**iloa&
toivoa**

Johanna Vinner
EXPERT IN ECOSOCIAL
WELLBEING

Työsuojelurahasto
Arbetskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

- Työsuojelurahaston rahoittaman moniammatillisen kehitystyön tuloksena vuonna 2020 suunniteltu kolmipäiväinen koulutus
- Lähtökohtina työntekijöiden itsetuntemus ja työhyvinvointi
- Koulutus antaa vankan perusymmärryksen traumainformoidusta työotteesta ja konkreettisia työkaluja oman työn arkeen.
- Koulutuspaketti voidaan toteuttaa myös etäkoulutuksena. Se on erityisen ajankohtainen nyt, kun COVID-19 pandemian aiheuttaa monenlaisia terveydellisiä, sosiaalisia ja taloudellisia haasteita. Erityisen vahvasti tämä vaikuttaa hoitotyöntekijöihin.
- Teemme moniammatillista yhteistyötä punoaksemme yhteen mielenterveyteen, terveyteen ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyvää tieteellistä tietoa ja kokemusperäistä viisautta.

- Keskeisessä roolissa mm. kehotietoisuus, tunnetaidot, itsetuntemuksen ja sosiaalisten taitojen lisääminen sekä lapsuuden haitallisten kokemusten vaikutusten tiedostaminen.
- Näistä malleista olemme muokanneet Suomen oloihin sopivan koulutuspaketin.
- Asennemuutos ja paradigmasiirtymä:

Mikä sinussa on vikana? → Mitä sinulle on tapahtunut?

Mitä minulle on tapahtunut?

Koulutuspäivien teemat

Päivä 1: TURVA Traumainformoidun menetelmän perusteita ja maadoittavia harjoituksia.

Päivä 2: MYÖTÄTUNTO Työntekijän hyvinvointi ja itsemyötätunto

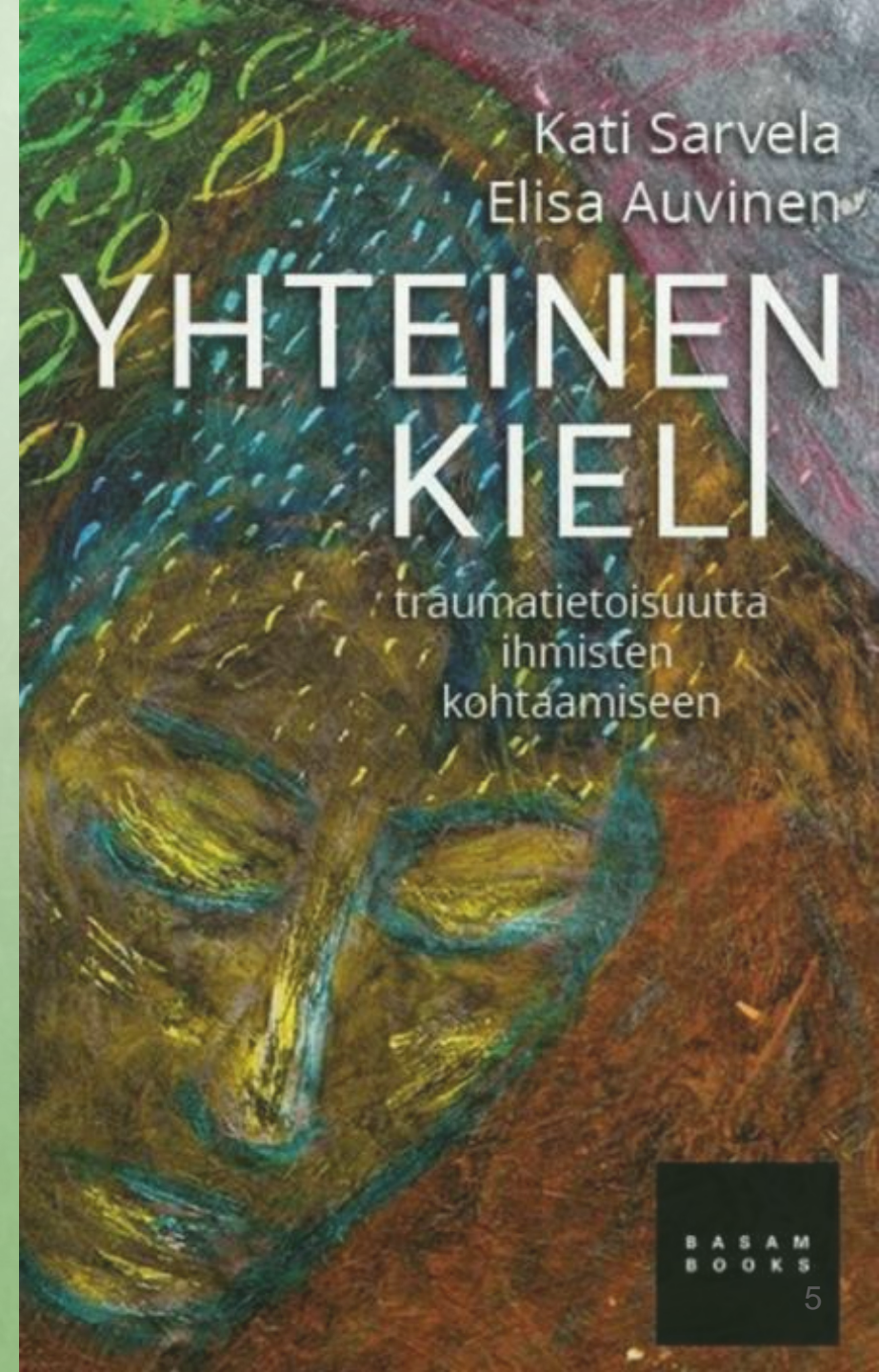
Päivä 3: ILO Luovat ja keholliset menetelmät sekä toiminnallisuus asiakastyössä.

Jokaisena päivänä käymme lisäksi läpi joitakin traumainformoidun systeemin malleja ja peruseriaatteita.

Oppimateriaali

- Oppikirjana kouluttajayhteisön tuottama tietokirja *Yhteinen kieli* - *Traumatietoisuutta ihmisten kohtaamiseen* sekä siihen liittyvä harjoitusvihko.
- Kolmen koulutuspäivän materiaali on koottu diaesitykseksi

Moniammatillinen työryhmämme

- **Psykoterapeutti, hammaslääkäri Kati Sarvela** on traumainformoidun mallin suomalainen uranuurtaja. Hän on erikoistunut sensomotoriseen psykoterapiaa ja hypnoterapiaan). Hammaslääkärin työnsä ohella hän kouluttaa tietoisuustaitoja, hypnoterapiaa, draamallista kirjoittamista sekä traumainformoitua hoitamista.
- **Psykiatrian erikoislääkäri, traumaviitekehyksen kouluttajapsykoterapeutti Anne Pelkosella** on yli 20 vuoden työkokemus psykiatrisissa yksiköissä, työterveyshuollossa sekä psykoterapeuttina.
- **FT, kirjallisuusterapiaohjaaja, lähihoitaja Karoliina Maanmielellä** on monipuolinen työhistoria kirjallisuusterapian, kirjoittamisen tutkimisen ja mielenterveystyön sarjoilla.
- **YTM, sosiaalityöntekijä, sosionomi, Johanna Linner Matikka** on sosiaalialan moniosaaja, joogaopettaja sekä sertifioitu TRE®- ohjaaja. Tällä hetkellä hän opiskelee Welfare, Health and Management -tohtoriohjelmassa.
- **Tanssija, joogaopettaja, laillistettu hieroja Annika Sarvela** työskentelee laajasti tanssin ja kehotietoisuusmenetelmien välittäjänä käyttäen työssään keskeisenä menetelmänä kunnioittavaa kosketusta.
- **Erityislastentarhanopettaja ja kirjallisuusterapiaohjaaja Katri Kluukeri** toimii varhaiskasvatusalan työnsä ohella kirjallisuusterapiaohjaajana ja –kouluttajana.

Systeminen näkökulma

- Systeminen ajattelu pohjautuu ymmärrykseen, että **kaikki vaikuttaa kaikkeen**.
- Systemi on kokonaisuus, jonka **osat** ovat **vuorovaikutuksessa** keskenään ja joka on jatkuvassa **liikkeessä**. Muutos systeemin yhdessä osassa aiheuttaa vääjäämättä muutoksia toisaalla.
- Kun hahmotamme systemisen kokonaisuuden: yksilö-, yhteisö- ja yhteiskunnalliset tasot ja näiden keskinäiset yhteydet pystymme vaikuttamaan haluamiimme asioihin, tarkoituksenmukaisella tavalla.

Suojelevat tekijät
Korjaavat kokemukset

Vertaistuki muille
traumatisoituneille

Yhteys itseen
aukeaa

"Lapsuusiän traumaperäinen
stressihäiriö"

Käytämme lähtökohtina kansainvälisiä traumainformoituja periaatteita ja malleja

- Rakentuvat kulttuurisensitiivisesti, ottaen huomioon kunkin paikkakunnan ja maan olosuhteet, historialliset taakat, kulttuurisen ja uskonnollisen taustan.
- Ihmislähtöisyys: Mallit luodaan yhdessä tuettavien ja ruohonjuuritason toimijoiden kanssa.
- Malleissa voidaan kuitenkin hyödyntää muiden toimijoiden malleja
- Lähtökohtina ihmisoikeudet ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus

Koulutuksen tavoitteet:

- Tarjota sosiaali-, terveys-, kasvatusalalle ja oikeustoimelle sekä kokemusasiantuntijoille/vertaisauttajille vankka perusymmärrys traumainformoidusta työotteesta.
- Antaa konkreettisia työkaluja omaan työarkeen ja työhyvinvoinnin edistämiseen, hyödyntäen erityisesti luovia ja kehollisia menetelmiä.

Työryhmän kokonaistavoite:

Integroida traumainformoituja sisältöjä sosiaali-, terveys- ja kasvatustalan koulutusjärjestelmään ja luoda näin systeminen toimintakulttuurin muutos.

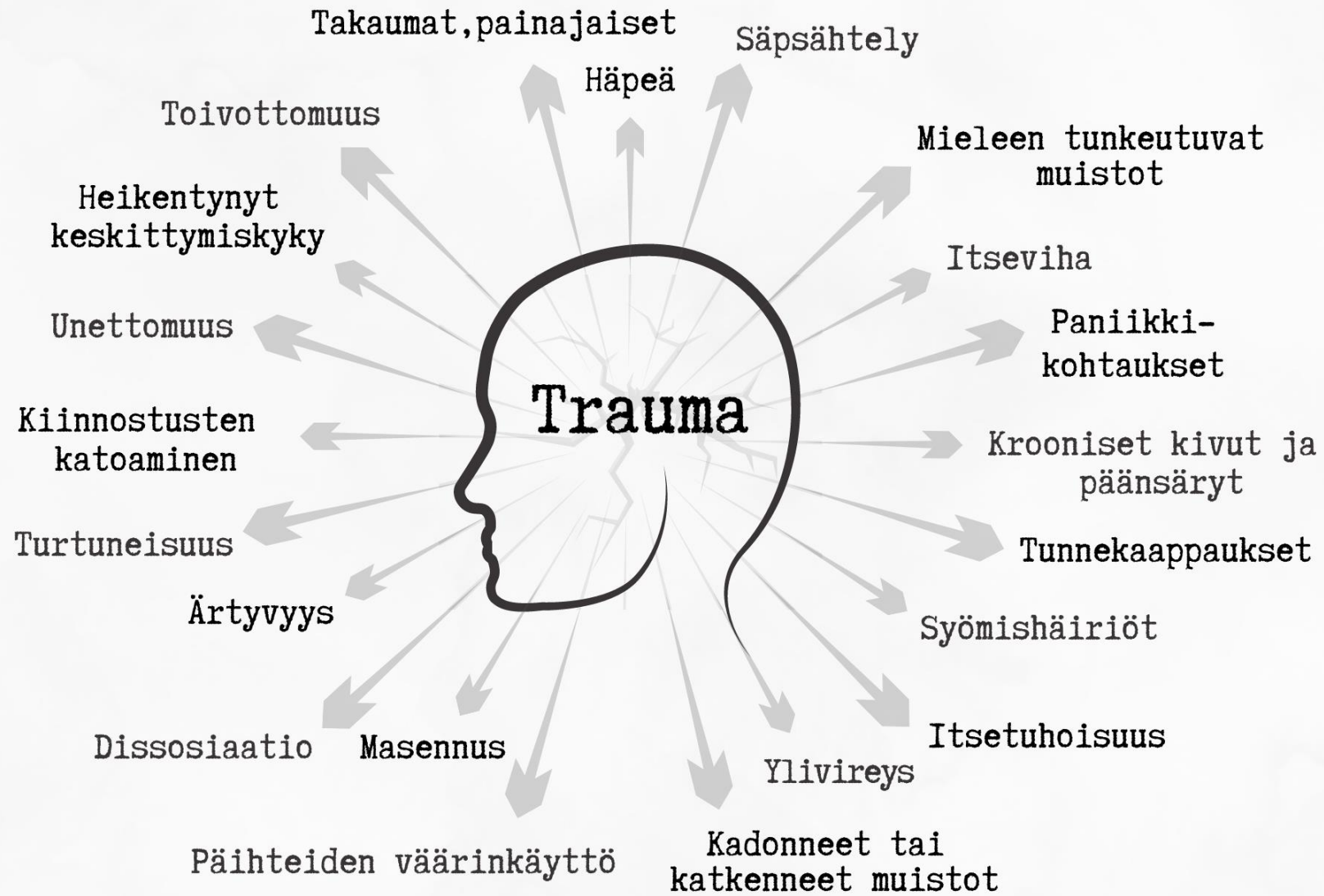

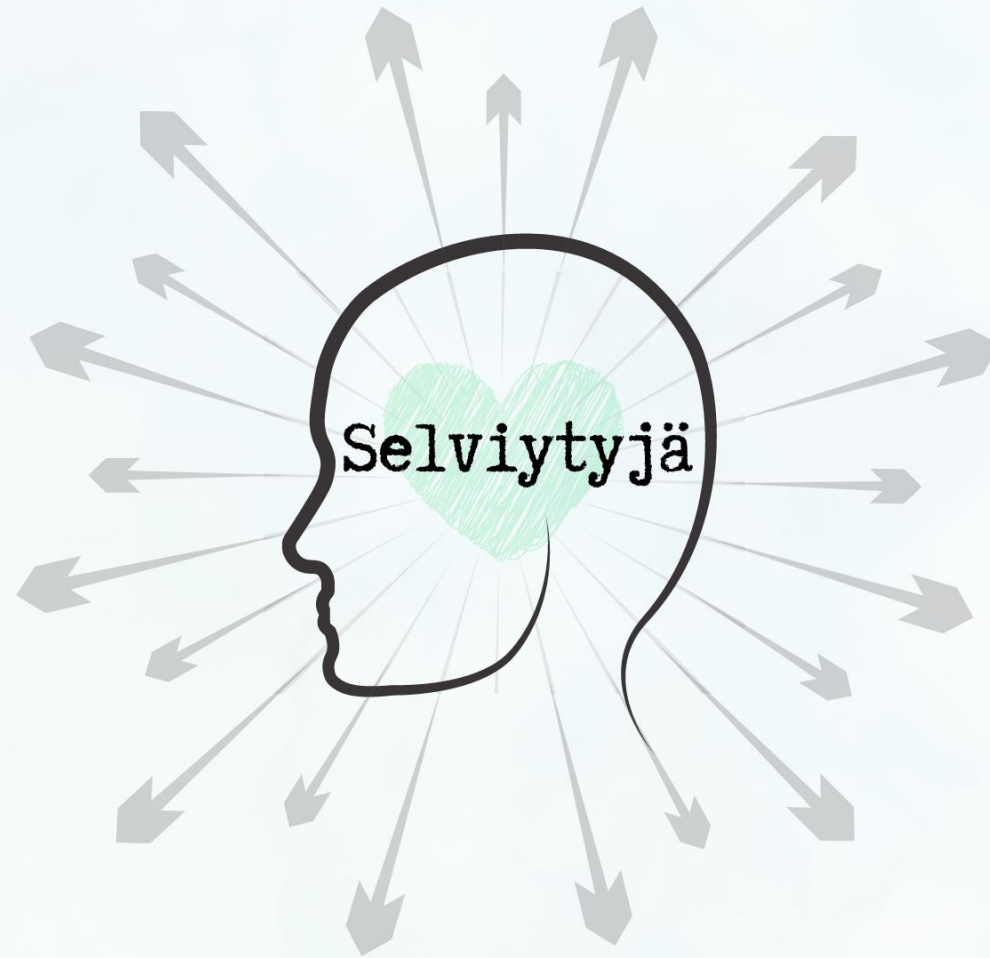
Tulevia suunnitelmia

- Suunnittelemme traumainformoidun mielenterveystyön tietokirjaa
- Kehitämme konseptin ympärille kansainvälistä yhteistyötä, tutkimus- ja kehitystoimintaa sekä julkaisemme alan kirjallisuutta.
- Laaja yhteistyöverkostomme ja moniammatillinen taustamme luo vankan pohjan menetelmän saatavuudelle ja kehittämiselle myös tulevaisuudessa

Visiomme on lisätä ihmistyötä tekevien ammattilaisten, erityisesti opettajien sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten traumatietämystä. Päämäärämme on inhimillisen kärsimyksen vähentäminen, oppimisen edistäminen, turvan lisääminen ja sote-kustannusten alentaminen.

Jokaiselle lapselle tulisi taata turvallinen ja virikkeinen lapsuus. Tämä edellyttää myös vanhempien ja heidän kanssaan työskentelevien henkilöiden traumataakkojen keventämistä.

Selviytymistä tukevat tekijät.
Mitä ne voisivat olla?

Keskeisimpiä lähdeteoksia

Auvinen, Elisa & Sarvela, Kati (toim.) 2020. Yhteinen kieli - Traumatietoisuutta ihmisten kohtaamiseen.

Bloom, Sandra & Fallager, Brian 2013. *Restoring Sanctuary, A New Operating System for Trauma-informed Systems of Care.*

Iloa ja toivoa -kotisivut: <http://www.iloajatoivoa.fi/>

Van der Kolk, B. 2018. *Jäljet kehossa – Trauman parantaminen aivojen, mielen ja kehon avulla.*

Levine, Peter, (2018). *Polyvagal Theory and Trauma*, kirjassa Stephen W. Porges ja Deb Dana(toim), *Clinical applications of the polyvagal theory: the emergence of polyvagal-informed therapies.*

Porges, S.W.(1992). *Vagal tone: a physiologic marker of stress vulnerability.* Pediatrics, 90(3).

SAMSHA:n kotisivut: <https://www.samhsa.gov/>

Siegel, Daniel, (2014). *Brainstorm – Nuoruuden aivomyrskyn voima ja sen merkitys.*

Treleaven, David A. 2018. *Trauma-Sensitive Mindfulness, Practices for Safe and Transformative Healing.*